DOMSTOLENS DOM
den 9 december 1997 *

I mål C-265/95,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren Hendrik van Lier och Jean-Francis Pasquier, nationell tjänsteman med förordnande vid rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

sökande,

med stöd av

Konungariket Spanien, företrätt av Alberto José Navarro González, generaldirektör med ansvar för samordning av gemenskapsrättsliga tvister, och Rosario Silva de Lapuerta, abogado del Estado, avdelningen för gemenskapstvister, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: Spaniens ambassad, 4—6, boulevard E. Servais, Luxemburg,

Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, företrätt av John E. Collins, Treasury Solicitor's Department, i egenskap av ombud, biträdd av Stephen Richards och Mark Hoskins, båda barrister, delgivningsadress: Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands ambassad, 14, boulevard Roosevelt, Luxemburg,

intervenienter,

* Rättegångsspråk: franska.

mot

Republiken Frankrike, företrädd av Jean-François Dobelle, directeur adjoint, utrikesministeriets rättsavdelning, Catherine de Salins, sous-directeur, samma avdelning, Anne de Bourgoing, chargé de mission, samma avdelning, och Philippe Martinet, secrétaire des affaires étrangères, samma avdelning, samtliga i egenskap av ombud, delgivningsadress: Frankrikes ambassad, 8 B, boulevard Joseph II, Luxemburg,

svarande,

angående en talan om fastställelse av att Republiken Frankrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt den gemensamma organisationen av marknaden för jordbruksprodukter och artikel 30 i EG-fördraget jämförd med artikel 5 i samma fördrag genom att inte vidta alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att förhindra att enskildas handlande hindrar den fria rörligheten för frukt och grönsaker,

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G. C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena C. Gulmann, H. Ragnemalm, M. Wathelet och R. Schintgen (referent) samt domarna G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch och P. Jann,

generaladvokat: C. O. Lenz,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören H. A. Rühl,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 10 juni 1997 av: kommissionen, företrädd av Hendrik van Lier och Jean-Francis Pasquier, Konungariket Spanien, företrätt av Rosario Silva de Lapuerta, och Republiken

Frankrike, företrädd av Jean-François Dobelle och Kareen Rispal-Bellanger, sous-directeur vid utrikesministeriets rättsavdelning, i egenskap av ombud,

och efter att den 9 juli 1997 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 4 augusti 1995, med stöd av artikel 169 i EG-fördraget väckt talan om fastställelse av att Republiken Frankrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt den gemensamma organisationen av marknaden för jordbruksprodukter och artikel 30 i EG-fördraget jämförd med artikel 5 i samma fördrag genom att inte vidta alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att förhindra att enskildas handlande hindrar den fria rörligheten för frukt och grönsaker.

2 Kommissionen har anfört att den sedan mer än tio år tillbaka har mottagit klagomål rörande de franska myndigheternas passivitet i fråga om våldshandlingar som begåtts av enskilda och av franska jordbrukares intresseorganisationer på grund av att de motsätter sig jordbruksprodukter från andra medlemsstater. Dessa handlingar består bland annat i att lastbilar som transporterar sådana produkter hindras och deras last förstörs, i att lastbilsförarna utsätts för våld, i hotelser mot de franska stormarknader som säljer jordbruksprodukter från andra medlemsstater samt i åverkan på de produkter som saluförs i affärerna i Frankrike.

3 Kommissionen har anfört att sedan år 1993 har vissa franska jordbruksorganisationer, bland annat en organisation benämnd "Coordination rurale", inlett en systematisk kontroll av saluföringen av jordbruksprodukter från andra medlemsstater. Kontrollen består särskilt i hotelser mot grossister och detaljister i syfte att få dessa att köpa in uteslutande franska produkter, i införandet av ett lägsta försäljningspris för de berörda produkterna och i en kontroll av om näringsidkarna rättar sig efter uppmaningarna.

4 Från och med april till och med juli 1993 var särskilt jordgubbar från Spanien måltavla för denna verksamhet. I augusti och september samma år gick tomater från Belgien samma öde till mötes.

5 År 1994 riktades bland annat beträffande de spanska jordgubbarna samma typ av hotelser till stormarknader, och varor och transportmedel förstördes. Våldsincidenter inträffade vid två tillfällen på samma plats inom loppet av två veckor utan att ordningsmakten, som var närvarande, ingrep för att på ett effektivt sätt skydda lastbilarna och deras last.

6 Kommissionen har också uppgivit andra fall av vandalism som inneburit att den fria rörligheten för jordbruksprodukter från Italien och Danmark har hindrats i Frankrike.

7 Efter det att kommissionen vid upprepade tillfällen hade framfört anmärkningar till de franska myndigheterna bedömde den att Republiken Frankrike hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt den gemensamma organisationen av marknaden för jordbruksprodukter och artikel 30 i EG-fördraget jämförd med artikel 5 i samma fördrag genom att inte vidta alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att förhindra att enskildas handlande hindrar den fria rörligheten för frukt och grönsaker. Kommissionen sände därför i enlighet med artikel 169 i fördraget genom skrivelse av den 19 juli 1994 en formell underrättelse till den franska regeringen och uppmanade den att inkomma med ett yttrande inom två månader.

8 Den franska regeringen svarade i skrivelse av den 10 oktober 1994 att den alltid strängt hade fördömt den vandalism som franska jordbrukare gjorde sig skyldiga till. Regeringen betonade att förebyggande åtgärder för övervakning, skydd och informationsinsamling hade lett till en märkbar minskning av incidenter mellan år 1993 och 1994. För övrigt visar, enligt regeringen, den omständigheten att åklagarmyndigheterna systematiskt inleder förundersökningar att de franska myndigheterna är fast beslutna att hindra allt brottsligt handlande som syftar till att hindra import av jordbruksprodukter från andra medlemsstater. Emellertid är dessa militanta aktioner oförutsebara och utförs av små, mycket rörliga grupper, vilket gör det ytterst svårt för ordningsmakten att ingripa och förklarar också varför rättsprocesser i detta sammanhang sällan ger resultat. De aktioner som utförs av "Coordination rurale", som syftar till att kontrollera marknaden för jordbruksprodukter genom hotelser och skadegörelse, är avslutningsvis föremål för ett förfarande vid Conseil de la concurrence.

9 Den 20 april 1995 inträffade nya, allvarliga incidenter i sydöstra Frankrike, varvid jordbruksprodukter från Spanien förstördes.

10 Kommissionen utfärdade den 5 maj 1995 ett motiverat yttrande i enlighet med artikel 169 första stycket i fördraget. I yttrandet påpekade kommissionen att Republiken Frankrike hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt den gemensamma organisationen av marknaden för jordbruksprodukter och artikel 30 i fördraget jämförd med artikel 5 i samma fördrag genom att inte vidta alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att förhindra att enskildas handlande hindrar den fria rörligheten för frukt och grönsaker. I enlighet med artikel 169 andra stycket i fördraget uppmanade den Republiken Frankrike att vidta erforderliga åtgärder för att inom en månad följa det motiverade yttrandet.

11 Den 16 juni 1995 framhöll den franska regeringen att den hade vidtagit alla åtgärder som den förfogade över för att säkerställa den fria rörligheten för varor inom sitt territorium och att de avskräckande åtgärder som vidtagits hade medfört en klar minskning av våldshandlingarna år 1995. På riksplanet hade de berörda ministrarna utarbetat en gemensam aktion för kampen mot upprepad vandalism,

vilken särskilt innebar ökad övervakning, och lokala administrativa myndigheter och ordningsmakten instruerades att handla med större kraft. På det lokala planet skulle en beredskapsplan som inbegrep ett system för noggrann övervakning av känsliga anläggningar dessutom förhindra åtskilliga incidenter. Även om det inte är möjligt att förebygga all risk för skadegörelse, eftersom det rör sig om punktvisa och oförutsebara handlingar och det är mycket svårt att urskilja vem som är ansvarig för dem, dömde Tribunal correctionnel de Nîmes år 1994 24 jordbrukare till ansvar för skadegörelse. Sedan artikel 322-13 i den nya strafflagen trädde i kraft den 1 mars 1994, har hotelserna om skadegörelse kunnat beivras på ett mer effektivt sätt. Avslutningsvis ersätter staten de uppkomna skadorna, och det har utfärdats instruktioner för att påskynda utbetalningen av ersättningen för de skador som de berörda näringsidkarna lidit.

12 Enligt kommissionen förklarade den franska jordbruksministern dock år 1995 att även om han tog avstånd från och fördömde jordbrukarnas våldshandlingar, fann han ingen anledning till att ordningsmakten skulle ingripa för att förhindra dem.

13 Den 3 juni 1995 utsattes tre lastbilar lastade med frukt och grönsaker från Spanien för våldshandlingar i södra Frankrike utan att ordningsmakten ingrep. I början av juli 1995 förstördes återigen frukt och grönsaker från Spanien och Italien av franska jordbrukare.

14 Kommissionen väckte då denna talan.

15 Genom beslut av den 14 och den 27 februari 1996 tillät domstolen Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland samt Konungariket Spanien att intervenera till stöd för kommissionens yrkanden.

16 Kommissionen har till stöd för sin talan gjort gällande att artikel 30 i fördraget och den gemensamma organisationen för marknaden för frukt och grönsaker, som grundas på samma princip om undanröjande av handelshinder, förbjuder kvantitativa importrestriktioner mellan medlemsstaterna samt alla åtgärder med motsvarande verkan. Därtill är medlemsstaterna enligt artikel 5 i fördraget skyldiga att vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av fördraget.

17 Således utgör hindrandet av transportmedel och skadegörelsen på jordbruksprodukter från andra medlemsstater, och den känsla av osäkerhet som följer av de hotelser som olika jordbruksorganisationer riktat mot distributörer av frukt och grönsaker från andra medlemsstater, som i detta fall befunnits ske inom det franska territoriet, enligt kommissionen ett sådant hinder för den fria rörligheten inom gemenskapen för dessa produkter som medlemsstaterna är skyldiga att eliminera genom att vidta lämpliga åtgärder, även gentemot enskilda som sätter den fria rörligheten för varor i fara.

18 I förevarande fall visar, enligt kommissionen, den omständigheten att allvarliga incidenter har fortsatt att år efter år hindra importen och transiteringen i Frankrike av frukt och grönsaker från andra medlemsstater att de förebyggande och beivrande åtgärder som den franska regeringen åberopat till sitt försvar inte var vare sig tillräckliga eller lämpliga för att i praktiken avskräcka dem som begick överträdelserna från att upprepa dem. Mot bakgrund av de faktiska omständigheter som bragts till kommissionens kännedom förefaller det därtill som om de franska myndigheterna på ett systematiskt sätt har underlåtit att ingripa för att effektivt förhindra och bestraffa jordbrukarnas våldshandlingar i Frankrike.

19 Den spanska och den brittiska regeringen har stött kommissionens yrkanden.

20 Den franska regeringen har däremot påstått att kommissionens talan saknar grund.

21 Den franska regeringen har anfört att den, precis som vid jämförbara överträdelser av nationell rätt, har vidtagit alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att förhindra och bestraffa enskildas handlingar som hindrar den fria rörligheten för jordbruksprodukter. De åtgärder för övervakning som vidtogs år 1993 gjorde det möjligt att klart begränsa de våldshandlingar som begicks under de därpå följande åren.

22 Med hänsyn till det stora antal lastbilar som transporterar jordbruksprodukter inom det franska territoriet, det stora antalet destinationer och jordbrukarnas oförutsägbara demonstrationer som genomförs av små, militanta grupper, kan risken för skadegörelse, enligt den franska regeringen, inte helt elimineras. Av det sistnämnda framgår även att det är mycket svårt att identifiera de ansvariga och att fastställa att de personligen utfört våldshandlingar för att kunna ställa dem till ansvar på ett systematiskt sätt. Sedan år 1994 har ytterligare sex personer dömts eller blivit föremål för förundersökning. För övrigt bör polismyndigheten ges ett visst utrymme att fritt bedöma om det finns skäl att ingripa för att bevara den allmänna ordningen. Under alla omständigheter ersätter staten dem som lidit skada vid överträdelserna på grundval av statens strikta skadeståndsansvar. År 1993, 1994 och 1995 utbetalades således ett belopp om 17 miljoner FF i skadestånd.

23 Den franska regeringen har tillagt att de franska jordbrukarnas missnöje beror på att exporten av spanska produkter har ökat kraftigt sedan Konungariket Spanien inträdde i gemenskapen, vilket har medfört en avsevärd prissänkning, som förstärkts av att pesetan devalverats och av att de spanska producenterna dumpar priserna. Den franska marknaden för frukt och grönsaker utsattes för allvarliga störningar med anledning av att den övergångsperiod som föreskrevs vid Spaniens inträde i gemenskapen inte förbands med några bestämmelser om kontroll av de priser som spanska producenter tillämpade vid export. Den franska regeringen har vidare understrukit att den inte alls intagit en protektionistisk hållning utan i förevarande fall visat prov på ett konstruktivt beteende genom att ta initiativ till att rådet skall anta bestämmelser för att lösa problemen på marknaden för frukt och grönsaker och genom att samråda med de spanska myndigheterna.

24 För att kunna bedöma om kommissionens talan är välgrundad skall det inledningsvis erinras om att den fria rörligheten för varor utgör en av de grundläggande principerna i fördraget.

25 Det föreskrivs i artikel 3 c i EG-fördraget att gemenskapens verksamhet, för att uppnå de mål som anges i artikel 2, skall innefatta en inre marknad som kännetecknas av att hindren för fri rörlighet för bland annat varor avskaffas mellan medlemsstaterna.

26 Enligt artikel 7a andra stycket i EG-fördraget skall den inre marknaden omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor säkerställs i enlighet med bestämmelserna i fördraget.

27 Denna grundläggande princip genomförs genom artikel 30 och följande artiklar i fördraget.

28 I artikel 30 föreskrivs närmare bestämt att kvantitativa importrestriktioner och åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.

29 Denna bestämmelse skall i sitt sammanhang förstås så, att den innebär att varje hinder för handeln inom gemenskapen skall avskaffas, oavsett om det är direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt.

30 Även om artikel 30 är ett oundgängligt medel för förverkligandet av en marknad utan inre gränser, förbjuder den inte bara offentligrättsliga åtgärder som i sig skapar hinder för handeln mellan medlemsstaterna, utan den kan även vara tillämplig

då en medlemsstat har underlåtit att vidta de åtgärder som erfordras för att eliminera sådana hinder för den fria rörligheten för varor som inte kan tillräknas staten.

31 En medlemsstats underlåtenhet att handla eller, i förekommande fall, underlåtenhet att vidta åtgärder som är tillräckliga för att eliminera hinder för den fria rörligheten för varor, vilka skapats bland annat av att enskilda inom dess territorium angriper produkter från andra medlemsstater, kan hindra handeln inom gemenskapen i samma utsträckning som en uttrycklig handling.

32 Genom artikel 30 förbjuds medlemsstaterna således inte bara att själva anta rättsakter eller vidta åtgärder som kan hindra den fria rörligheten utan åläggs även att, i anslutning till artikel 5 i fördraget, vidta alla åtgärder som är nödvändiga och lämpliga för att säkerställa verkan av denna grundläggande frihet inom deras territorium.

33 I det sistnämnda fallet har medlemsstaterna, vilka ensamma har behörighet att upprätthålla den allmänna ordningen och att slå vakt om inre säkerhet, naturligtvis viss frihet att skönsmässigt bedöma vilka åtgärder som i en given situation är de mest lämpade för att eliminera hindren för importen av varor.

34 Det ankommer således inte på gemenskapsinstitutionerna att sätta sig i medlemsstaternas ställe och föreskriva vilka åtgärder dessa skall vidta och faktiskt tillämpa för att säkerställa fri rörlighet för varor inom sina territorier.

35 Det ankommer emellertid på domstolen att, i de fall ett mål anhängiggjorts vid denna, med hänsyn till det ovannämnda utrymmet för skönsmässig bedömning pröva om den berörda medlemsstaten har vidtagit lämpliga åtgärder för att säkerställa fri rörlighet för varor.

36 Det skall tilläggas att övervägandena ovan även är tillämpliga på rådets förordningar om en gemensam organisation av marknaderna för olika jordbruksprodukter, i överensstämmelse med bestämmelserna i artiklarna 38—46 och 7.7 i EG-fördraget (se dom av den 14 juli 1976 i de förenade målen 3/76, 4/76 och 6/76, Kramer m. fl., Rec. 1976, s. 1279, punkterna 53 och 54, och av den 25 maj 1993 i mål C-228/91, kommissionen mot Italien, Rec. 1993, s. I-2701, punkt 11, vilka rörde förordningar om en gemensam organisation av marknaderna inom fiskerisektorn).

37 I detta mål skall fastslås att riktigheten av de faktiska omständigheter som ligger till grund för den talan om fördragsbrott som kommissionen väckt mot Republiken Frankrike inte har bestritts.

38 De våldshandlingar som begåtts i Frankrike med anledning av import av jordbruksprodukter från andra medlemsstater och som bland annat bestått i att lastbilar som transporterar sådana produkter hindrats och deras last förstörts, i att lastbilsförarna utsatts för våld samt i hotelser mot grossister och detaljister liksom åverkan på de varor som saluförs, utgör obestridligen hinder för den fria rörligheten för dessa produkter.

39 Det skall följaktligen prövas om den franska regeringen i förevarande fall har uppfyllt sina skyldigheter enligt artikel 30 jämförd med artikel 5 i fördraget, genom att vidta tillräckliga och lämpliga åtgärder för att bemästra det handlande från enskildas sida som utgör hinder för den fria rörligheten för vissa jordbruksprodukter.

40 Det skall här understrykas att det framgår av kommissionens inlaga att de incidenter som är föremål för anmärkning i detta mål inträffar regelbundet sedan mer än tio år.

41 Den 8 maj 1985 riktade kommissionen en första formell underrättelse till Republiken Frankrike och uppmanade den att vidta nödvändiga förebyggande och beivrande åtgärder för att förhindra incidenter av detta slag.

42 Kommissionen har vid upprepade tillfällen erinrat den franska regeringen om att gemenskapsrätten ålägger den en skyldighet att undanröja alla hinder för fri handel med jordbruksprodukter från andra medlemsstater för att på så sätt säkerställa att principen om fri rörlighet för varor efterlevs.

43 De franska myndigheterna förfogade således i förevarande fall över en tillräckligt lång tidsfrist för att kunna vidta nödvändiga åtgärder för att uppfylla sina skyldigheter enligt gemenskapsrätten.

44 Trots att den franska regeringen har förklarat att den vidtagit alla åtgärder för att förhindra fortsatta våldshandlingar och för att bestraffa de skyldiga, kvarstår ändå det faktum att allvarliga incidenter år efter år allvarligt har hotat handeln med jordbruksprodukter i Frankrike.

45 Det framgår av kommissionens beskrivning av de faktiska omständigheterna, vars riktighet inte har bestritts av den franska regeringen, att det framför allt är bestämda perioder av året som berörs och att det dessutom finns vissa särskilt utsatta platser, där incidenter har inträffat vid flera tillfällen under loppet av samma år.

46 Sedan 1993 riktas våldshandlingarna och vandalismen inte längre endast mot transportmedel för jordbruksprodukter utan har även kommit att omfatta parti- och detaljhandeln med dessa produkter.

47 Nya, allvarliga incidenter av samma slag inträffade för övrigt återigen år 1996 och 1997.

48 Det skall vidare påpekas att det inte har bestritts att den franska ordningsmakten inte har infunnit sig på platsen för dessa incidenter, trots att de behöriga myndigheterna i vissa fall hade underrättats i förväg om jordbrukarnas demonstrationer, och i vissa fall inte har infunnit sig även i fall då de varit överlägsna skadegörarna till antalet. Dessutom rörde det sig inte alltid om snabba överraskningsaktioner som vidtogs av demonstranter som sedan tog till flykten, eftersom oroligheterna i vissa fall har pågått i flera timmar.

49 Det är dessutom ostridigt att vandalismen vid flera tillfällen har filmats av TV-kameror, att demonstranterna ofta har agerat med ansiktet fullt synligt och att jordbruksorganisationerna som stått bakom våldsamma demonstrationer är kända av ordningsmakten.

50 Det är inte desto mindre ostridigt att endast ett mycket litet antal personer som har deltagit i dessa allvarliga störningar av den allmänna ordningen har identifierats och lagförts.

51 Vad beträffar det stora antal fall av vandalism som inträffat mellan april och augusti 1993 har de franska myndigheterna inte kunnat ange ett enda fall där straffrättsliga åtgärder vidtagits.

52 Mot bakgrund av det ovan anförda, med hänsyn till att de incidenter som kommissionen nämnt inträffat så ofta och varit så allvarliga, kan domstolen, utan att förringa de svårigheter som de behöriga myndigheterna står inför vid den typ av situationer som är aktuell i förevarande fall, endast fastslå att de åtgärder som den franska regeringen vidtagit i detta fall, för att på ett effektivt sätt förhindra och

avskräcka dem som är skyldiga till överträdelserna från att begå och upprepa dessa, uppenbarligen inte har varit tillräckliga för att säkerställa fri rörlighet för jordbruksprodukter i Frankrike.

53 Denna slutsats vinner även stöd i att den skadegörelse och de hotelser som kommissionen åberopat inte bara stör importen till eller transiteringen genom Frankrike av produkter som direkt berörs av våldshandlingarna utan också kan skapa en känsla av osäkerhet som har en avskräckande verkan med negativa konsekvenser för handeln i dess helhet.

54 Denna slutsats rubbas inte av den franska regeringens argument att de franska jordbrukarnas belägenhet var så svår att det fanns anledning att frukta att ett mer resolut ingripande från de behöriga myndigheternas sida riskerade att framkalla våldsreaktioner från berörda näringsidkare, vilket skulle medföra ännu allvarligare störningar av den allmänna ordningen eller till och med få sociala följdverkningar.

55 Farhågan för interna svårigheter kan inte motivera att en medlemsstat underlåter att tillämpa gemenskapsrätten på rätt sätt (se i detta hänseende dom av den 7 december 1995 i mål C-52/95, kommissionen mot Frankrike, REG 1995, s. I-4443, punkt 38).

56 Såvida inte medlemsstaten kan visa att ett ingripande från dess sida skulle få konsekvenser för den allmänna ordningen som den inte kan bemästra med de medel som den förfogar över, är medlemsstaten skyldig att vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa gemenskapsrättens räckvidd och genomslagskraft, så att gemenskapsrätten genomförs korrekt, vilket ligger i alla näringsidkares intresse.

57 I förevarande fall har den franska regeringen inte visat att det föreligger en konkret fara för den allmänna ordningen som den inte kan bemästra.

58 Det skall tilläggas att även om det inte kan uteslutas att risken för allvarliga störningar av den allmänna ordningen i förekommande fall kan motivera att ordningsmakten underlåter att ingripa, kan detta argument under alla omständigheter endast åberopas i ett bestämt fall, och inte, som i förevarande fall, på ett allmänt sätt avseende samtliga de incidenter som kommissionen åberopat.

59 Vad beträffar den omständigheten att Republiken Frankrike åtar sig att ersätta de skadelidande skall det betonas att den franska regeringen inte kan åberopa detta argument för att befria sig från sina gemenskapsrättsliga skyldigheter.

60 Även om en ersättning täcker åtminstone en del av den skada som de berörda näringsidkarna har lidit, kan den däremot inte frita medlemsstaten från ansvar för underlåtenheten.

61 Vad beträffar argumenten som har sin grund i det mycket svåra socio-ekonomiska läge som härskat på den franska marknaden för frukt och grönsaker sedan Konungariket Spanien inträdde i gemenskapen, kan inte heller dessa godtas.

62 Det följer av fast rättspraxis att ekonomiska skäl inte under några omständigheter kan motivera hinder som är förbjudna enligt artikel 30 (se bland annat dom av den 11 juni 1985 i mål 288/83, kommissionen mot Irland, Rec. 1985, s. 1761, punkt 28).

63 Eftersom den franska regeringen till stöd för sina argument har låtit förstå att destabiliseringen av den franska marknaden för frukt och grönsaker har framkallats av illojala förfaranden, nämligen att spanska producenter gjort sig skyldiga till överträdelser av gemenskapsrätten, skall det erinras om att en medlemsstat inte kan tillåta sig att ensidigt vidta tillrättaläggande åtgärder eller skyddsåtgärder som syftar till att undanröja en annan medlemsstats eventuella överträdelse av gemenskapsrättens regler (se i detta hänseende dom av den 23 maj 1996 i mål C-5/94, Hedley Lomas, REG 1996, s. I-2553, punkt 20).

64 Av desto större anledning bör detta vara fallet inom området för jordbrukspolitiken där det ankommer endast på gemenskapen att i förekommande fall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bemästra de svårigheter som uppkommer för vissa näringsidkare, bland annat till följd av att en ny stat inträtt i gemenskapen.

65 Av vad som ovan anförts följer att det finns skäl att fastslå att den franska regeringen i förevarande fall uppenbart och systematiskt har underlåtit att vidta tillräckliga och lämpliga åtgärder för att bringa den vandalism att upphöra som stör den fria rörligheten för jordbruksprodukter från andra medlemsstater inom dess territorium och för att hindra att sådana handlingar upprepas.

66 Det skall följaktligen fastställas att Republiken Frankrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt den gemensamma organisationen av marknaden för jordbruksprodukter och enligt artikel 30 i EG-fördraget jämförd med artikel 5 i samma fördrag genom att inte vidta alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att inte enskildas handlande skall hindra den fria rörligheten för frukt och grönsaker.

Rättegångskostnader

67 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom Republiken Frankrike har tappat målet, skall denna stat ersätta rättegångskostnaderna. Enligt artikel 69.4 i rättegångsreglerna skall de medlemsstater och institutioner som har intervenerat i tvisten bära sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

följande dom:

1) **Republiken Frankrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt den gemensamma organisationen av marknaden för jordbruksprodukter och enligt artikel 30 i EG-fördraget jämförd med artikel 5 i samma fördrag genom att inte vidta alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att inte enskildas handlande skall hindra den fria rörligheten för frukt och grönsaker.**

2) **Republiken Frankrike skall ersätta rättegångskostnaderna.**

3) **Konungariket Spanien samt Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland skall bära sina kostnader.**

Rodríguez Iglesias Gulmann Ragnemalm Wathelet

Schintgen Mancini Moitinho de Almeida Kapteyn

Murray Edward Puissochet Hirsch Jann

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 9 december 1997.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

Justitiesekreterare Ordförande